

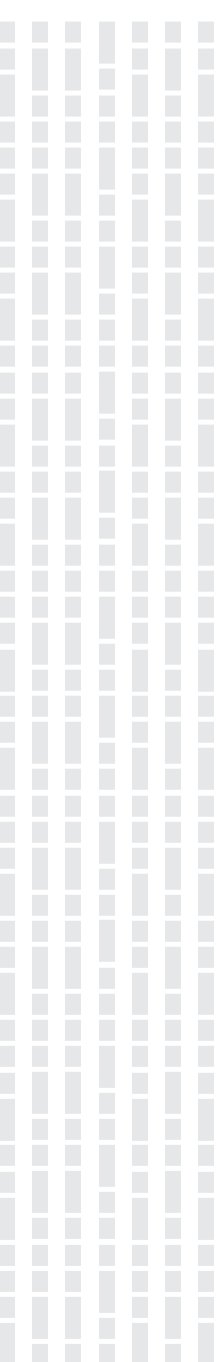
جهان‌شمس

دوشنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۲

شمارهٔ ۴۰۲۴

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

فرهنگستان

اسرائیل هر روز صبح فرو می‌باشد، تکه‌هایش را برایش جمع می‌کنند و ضعیف‌تر از قبل ادامه می‌دهد. این اتفاقی است که ۵۷ بار تاکنون تکرار شده است؛ یعنی درست از روز اجرای عملیات «طوفان الاقصی» مقاومت اسلامی. بنیامین نتانیاهو که در روزهای نخست جنگ و دندان نشان می‌داد و از نابودی حماس سخن می‌گفت، حالا راه‌حل‌های جایگزین را سبک و سنگین می‌کند تا بلکه باز هم بتواند در قدرت بماند. صهیونیست‌ها، در این دو ماه از چند جبهه در فشار بودند و هستند. جبهه نخست، جنگ در شمال و جنوب. جبهه دوم اعتراضات داخلی و جبهه سوم اعتراضات افکار عمومی جهان و کشورها نسبت به تداوم جنایت صهیونیست‌ها. در جبهه نخست، روز گذشته گردان‌های عزالدین قسام، شاخه نظامی حماس از مورد هدف قرار دادن اسرائیلی‌ها در شرق منطقه جوهرالدیک واقع در مرکز غزه و کشته شدن ۶۰۰ سرباز اسرائیلی، خبر داد. طبق بیانیه قسام، ساعت ۴:۳۰ بامداد به وقت محلی بعد از انفجار بمب‌ها، یکی از نظامیان قسام برای از پا درآوردن نظامیانی که از این عملیات جان سالم به در برندن، به محل انفجار رفته و بعد از اتمام مأموریت به موضع خود بازگشته است. بزرگی این عملیات زمانی قابل درک است که آن را با تعداد تلفات رسمی اعلام شده از سوی ارتش اسرائیل قیاس کرد. ارتش اسرائیل در آخرین بیانیه خود درباره شمار تلفات نظامیان این رژیم از آغاز نبرد زمینی در غزه اعلام کرده ۷۲ نظامی خود را از دست داده است. به عبارت ساده‌تر، تقریباً مقاومت در یک روز به اندازه تمام طول جنگ نظامی صهیونیست به هلاکت رسانده است. مشخص نیست این عملیات، نشانه قابلیت‌های جدید اطلاعاتی- عملیاتی گروه‌های مقاومت یا پتانسیل جدید آن است یا خیر اما اگر در روزهای آینده نیز مقاومت بتواند حتی یک‌سوم رقم اعلام شده از ارتش صهیونیستی تلفات بگیرد، معادلات در میدان تا حدود زیادی تغییر خواهد کرد. در جبهه داخلی نیز اوضاع چندان مساعد نیست. خانواده‌های سایر اسرای صهیونیستی که در نوار غزه هستند، شنبه شب تظاهرات گسترده‌ای در تل‌آویو برپا کردند. تداوم جنگ و عدم آزادسازی اسرا بدون توافق، فشار علیه نتانیاهو را تشدید خواهد کرد. به این اعتراضات باید اختلافات بالاگرفته در کابینه درباره جنگ را نیز اضافه کرد. اما جبهه سوم که همچون جبهه نخست سخت‌ترین فشارها را علیه دولت نتانیاهو به همراه داشته است، تظاهرات مردم در سراسر جهان است. طبق آمارهای چند هفته گذشته ۹۵ درصد تظاهراتی که در سطح جهان برگزار شده، در حمایت از فلسطین و علیه جنایت صهیونیست‌ها بوده است. تظاهرات گسترده مردمی در غرب، دولت‌های این کشورها را تحت فشار قرار داده تا علیه صهیونیست‌ها و جنایات‌شان موضع‌گیری کنند. شدت اعتراضات به صهیونیست‌ها و عمق جنایات آنها چنان بوده که روز گذشته کامالاً هریس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا نیز بالاخره ناچار شد به آن واکنش نشان دهد تا بلکه دولت آمریکا از فشار افکار عمومی نجات پیدا کند. هریس از اسرائیل خواسته تا به قوانین بشردوستانه و بین‌المللی احترام بگذارد. او گفته تعداد بیش از حدی از فلسطینیان بی‌گناه کشته شده‌اند. معاون رئیس‌جمهور آمریکا که با خیرنگاران در حاشیه اجلاس تغییرات اقلیمی در دبئی گفت‌وگو می‌کرد، افزود: «صراحتاً ابعاد رنج‌های غیرنظامیان و تصاویر و ویدئوهایی که از غزه بیرون می‌آیند وحشتناک هستند.»

اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها می‌گویند نتانیاهو برای بقا در قدرت می‌خواهد جنگ را ادامه دهد و این منجر به شکست راهبردی اسرائیل می‌شود. هریس، آستین و مکرون با ادبیات تندی در این باره موضع گرفته‌اند

بی‌بی! حریص نباش

این تذکرات منحصر به هریس نبوده و لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا «حفاظت از غیرنظامیان» را تنها راه جلوگیری از «شکست استراتژیک» اسرائیل دانست. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه نیز حالا از پایان یافتن جنگ سخن می‌گوید. رئیس‌جمهور فرانسه خواستار روشن شدن اهداف اسرائیل در جنگ غزه و تلاش بیشتر تل‌آویو برای آتش‌بس گسترده‌تر شد. مکرون، هشدار داد که هدف اسرائیل برای حذف گروه فلسطینی حماس، خطر آغاز جنگی یک‌دهه‌ای را در پی دارد. مکرون در کنفرانس مطبوعاتی در حاشیه اجلاس آب‌وهوایی COP۲۸ در دبئی گفت: «دستیابی به نابودی کامل حماس به این معنی است که جنگ ۱۰ سال طول خواهد کشید.» او افزود: «بنابراین این هدف باید روشن شود.» مکرون همچنین خواستار تشدید تلاش‌ها برای دستیابی به یک آتش‌بس پایدار در غزه شد. او گفت: «این وضعیت مستلزم تلاش‌های فزاینده برای دستیابی به آتش‌بس پایدار، آزادی همه اسرا، اجازه کمک‌های فوری به غزه و تضمین امنیت اسرائیل است.» مکرون نگرانی شدید خود از بابت غیرنظامیان غزه را ابراز کرده و دو هفته پیش در یک تماس تلفنی به نتانیاهو گفت «تلفات غیرنظامی بسیار زیادی» در جریان حمله اسرائیل وجود دارد.

شکست استراتژیک چیست؟

یک روز پس از شکست مذاکرات بر سر تبادل اسرا و ازرگیری تجاوز رژیم صهیونیستی، مقامات آمریکایی که پیش از این با ملاحظه و در لافه به تل‌آویو درباره تبعات جنایتش هشدار می‌دادند، صریح‌تر اظهارنظر کردند. پس از کامالاً

هریس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا نیز نسبت به تبعات کشتار غیرنظامیان هشدار داد. او در سخنانی در مجمع دفاع ملی ریگان در کالیفرنیاگفت که ایالات متحده درس‌های سختی را در عراق و افغانستان در مورد کشتار و آواره کردن غیرنظامیان آموخته است. او که خود فرماندهی نیروها در خاورمیانه را برعهده داشته، گفت درس این نیست که شما می‌توانید در جنگ شهری با محافظت از غیرنظامیان پیروز شوید، «درس این است که شما فقط» می‌توانید در جنگ شهری با محافظت از غیرنظامیان پیروز شوید.» آستین به جنگ غزه اشاره کرد و با بیان جملاتی که رسانه‌ها آن را «هشدار علنی شدید» به اسرائیل تفسیر کردند، گفت که «اگر اسرائیل تمام تلاش ممکن را برای محافظت از غیرنظامیان انجام ندهد، ممکن است به «راندن [فلسطینی‌ها] به آغوش دشمن کمک کند» و «یک پیروزی تاکتیکی را با شکست استراتژیک» جایگزین کند.»

شاید درباره شکست استراتژیک تعریف واحدی وجود داشته باشد اما دومیورد اینکه چه چیزی این شکست را مشخص می‌کند، اتفاق نظری وجود ندارد. بررسی هزینه‌های «خون و گنج» در مقابل منافع و تهدیدات احتمالی آینده، شکست یا پیروزی راهبردی را نشان می‌دهد. به‌عنوان نمونه آمریکا در افغانستان در ابتدا پیروزی تاکتیکی به دست آورد اما به دلیل ناتوانی در دولت‌سازی و تقدیم افغانستان به طالبان، شکست استراتژیک را تجربه کرد؛ شرایط تناقض‌آمیزی که یک طرف پیروز میدان نبرد است اما عملاً شکست خورده است. به عبارت ساده‌تر «پیروز شدن در نبرد، باختن جنگ» تفسیر شکست استراتژیک است و می‌تواند ضمن کاهش اعتبار، هزینه‌های زیاد یا فعال کردن تهدیدات در آینده را به دنبال

تهدید سوریه پادزهر ۷ اکتبر بوده و احتمال می‌رود صهیونیست‌ها برای ترمیم خسارات خود دست به ورود زمینی هرچند کوتاه‌مدت به جنوب سوریه بزنند

مانور تل‌آویو در جنوب دمشق

کرد. در میان همسایگان که علاوه‌بر حمله هوایی، امکان حمله زمینی به آنها نیز وجود دارد، مصر و اردن به‌طور کلی روابط دوستانه‌ای با رژیم دارند و از سوی دیگر طرفی از جنگ کنونی به حساب نمی‌آیند تا رویارویی با آنها دلیلی داشته باشد. در سمت لبنان، نیروهای مقاومت این کشور آماده جنگند و با وجود زیر بمباران قرار داشتن کشوری مانند سوریه طی سال‌های اخیر، اجازه نداده‌اند کشورشان به محل تجاوزات نظامی رژیم تبدیل شود. از این رو تنها جغرافیایی که میزان دشمنی بالا تا تل‌آویو، مشارکت در جنگ کنونی، امکان بهانه‌یابی برای مداخله نظامی، هم‌مزری و وجود زمینه‌تهاجم زمینی را داراست، سوریه است.

نگاه خوانی رژیم

احتمالاً صهیونیست‌ها در حمله به سوریه، مزایای قابل توجهی برای خود نسبت به دیگر جبهه‌ها یافته‌اند. آمریکایی‌ها نیز همانند رژیم، مزایایی را در این سناریو یافته‌اند. حمله به لبنان احتمال بروز جنگ فراگیر دارد، حمله به یمن بدون نتایج کافی است و حمله به عراق بسیار مناقشه‌برانگیز خواهد بود. از این رو تنها حمله به سوریه است که برخلاف لبنان، جنگ باآن امکان‌پذیر و برعکس یمن دارای نتایج قابل توجه و متفاوت از عراق، فاقد تحولات پیرامونی معکوس‌ساز پیروزی نظامی است. این تحولات پیرامونی درخصوص عراق، اهمیت بالای این کشور برای آمریکا، پاسخ‌های انتقام‌جویانه مقاومت عراق علیه پایگاه‌های آمریکایی در خاک این کشور و کویت و همچنین احتمال بالای واکنش جدی ایران است.

ترمیم تل‌آویو در سوریه!

احتمالاً صهیونیست‌ها این‌گونه فکر می‌کنند که حمله به سوریه می‌تواند اعتماد به قدرت رژیم را بازگرداند و با ارتقای روحیه صهیونیست‌ها، بقاپذیری‌شان را بالاتر ببرد. جنگ با سوریه در خارج از محیط فلسطین است و به همین دلیل در آن ارتش رژیم در برابر یک دولت و ارتش قرار می‌گیرد، درحالی‌که در داخل فلسطین صرفاً گروه‌های شبه‌نظامی کوچک حضور دارند. این مساله درخصوص کشور جنگ‌زده سوریه نیز می‌تواند وجود داشته باشد و پیروزی بر این دولت ضعیف شده ناچیز دیده شود اما استقرار نظامی ایران و روسیه در این کشور جبران‌کننده این برداشت در افکار عمومی بوده و صهیونیست‌ها می‌توانند تبلیغ کنند که تهران و مسکو در برابر حرکت نظامی رژیم در سوریه، مجبور به سکوت شده‌اند. این نگاه مطابق با نظریه جنگ در خارج از مرزها برای انتقال تنش به بیرون است؛ موضوعی که نگاه سنتی صهیونیست‌هاست.

شبهه ورود

سوریه بر خلاف لبنان، به‌دلیل توطئه و درگیر بودن در یک جنگ داخلی وجهه بین‌المللی قابل توجهی ندارد تا درصورت تهاجم رژیم واکنش بین‌المللی گسترده‌ای برانگیخته شود. از سویی دیگر از نظر افکار نخبگانی به یک زمین تسویه‌حساب کشورها شناخته می‌شود و تحرک نظامی در آن مناقشه برانگیز نیست. امروز مستشاران نظامی ایرانی به همراه یگان‌های نظامی روسیه به درخوست دولت سوریه در این کشور مستقر شده‌اند و همزمان ترکیه مناطقی از شمال و ناتو با محوریت آمریکا مناطقی از شرق سوریه را اشغال کرده‌اند. پس ورود دیگران چندان عجیب نیست. رژیم صهیونیستی نیز در طول مدت بحران حملات هوایی و موشکی متعددی علیه سوریه داشته و کشورهایایی مانند عربستان و قطر به‌طور قابل‌مشاهده‌ای از گروه‌های تروریستی حاضر در آن حمایت کرده‌اند. این ذهنیت ایجاد شده درباره سوریه حمله به این کشور را آسان‌تر می‌سازد. از سوی دیگر سوریه به دلیل گرفتاری‌هایش نسبت به اشغالگری دیگران از آمریکا گرفته تا ترکیه و حتی حملات رژیم از خود خوشبنداری نشان داده است. پس تل‌آویو می‌تواند به تداوم خوشبنداری دمشق امیدوار باشد، به‌ویژه اگر بخواهد حرکت نظامی خود در خاک سوریه را بسیار محدود و غیربلندمدت طراحی کند.

احتمال دارد صهیونیست‌ها بخواهند و از آنجایی که آنها هدف خود را به همگان اعلام می‌کنند و قصد یک مانور دارند، احتمال می‌دهند سوریه آن را بپذیرد. بیسم‌آنی روز ارتش رژیم با یگان‌های زرهی خود به بهانه‌ای وارد جنوب سوریه شوند به‌ویژه آنکه سابقه این اقدام را داشته و اثرات آن را دیده‌اند. ارتش رژیم صهیونیستی در جریان جنگ اکتبر ۱۹۷۳، موفق شد وارد جبهه جولان شده و تا ۴۰ کیلومتری جنوب دمشق پایتخت سوریه نفوذ کرده و با توپخانه حومه این شهر را بکوبد. با توجه به موقعیت جغرافیایی دمشق که در نزدیکی جولان اشغالی واقع شده است، هدفی در دسترس صهیونیست‌ها به حساب می‌آید.

شواهد آمادگی برای ورود

روز شنبه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای از شهادت دو نفر از اعضای این نیرو با نام‌های دکتر محمدعلی عطایی‌شورچه و پناه تقی‌زاده خبر داد. این دو در هنگام شهادت درجه‌سورهنگی داشته و از نیروهای عالی‌رتبه سپاه در سوریه به حساب می‌آیندند. زمان شهادت عطایی و تقی‌زاده به‌طور رسمی اعلام نشده اما گفته می‌شود آنها در حمله بامداد روز شنبه رژیم به جنوب دمشق به شهادت رسیده‌اند. ترور مستقیم دو نیروی «ایران» که «رتبه» بالایی در بخش نظامی داشته‌اند، در «حین جنگ» بدون

آنکه ایران اقدام مستقیمی علیه رژیم ترتیب داده باشد، حکایت از تلاش صهیونیست‌ها برای تحریک تهران دارد. اقدام از سوریه علیه رژیم می‌تواند بهانه‌ای برای تهاجم بیشتر باشد یا در یک سناریوی دیگر، سکوت تهران می‌تواند باعث حملات سنگین‌تر علیه نیروهای ایرانی در سوریه شود تا تل‌آویو تلفات گسترده به نیروهای ایران را با اعلام آتش‌بس نهایی در غزه ادغام کند. این‌گونه تل‌آویو پایان جنگ غزه را به‌عنوان پیروزی خود ثبت کرده و حتی وانمود خواهد حمله به ایران باعث قطع حمایت خارجی از حماس و پایان جنگ شده است. تحریک رژیم در این خصوص دولیه دارد و بازیگری هوشمندانه‌ای می‌طلبد.

نقطه نهایی، کوتاه یا بلندمدت بودن حمله

رژیم صهیونیستی به‌دلیل نیاز به بمباران و گلوله‌باران چندین باره مناطق غزه از بیم نفوذ مجدد مبارزان حماس و همچنین جنگ در چند جبهه از-جمله علیه لبنان، به‌شدت نیازمند واردات مهمات شده است. صهیونیست‌ها با توجه به محدودیت سرزمینی ظرفیت اندکی نیز برای ذخیره‌سازی مهمات دارند؛ هر چند تسلیحات مانند جنگنده و تانک به اندازه زیادی در خاک اشغالی فلسطین مستقر و انبار کرده‌اند. اگر آمریکا با سوءاستفاده از پل انتقال مهمات دست به انتقال سلاح به فلسطین اشغالی بزند، این اقدام می‌تواند یک رنگ هشدار جدی درخصوص اهداف این کشور و رژیم درباره حمله به مناطقی خارج از فلسطین اشغالی باشد. به عبارتی دیگر انتقال جنگنده‌های بیشتر یا تحویل سوخت‌رسان‌ها به رژیم احتمال حمله هوایی به یمن و انتقال تانک و ادوات زرهی احتمال تهاجم زمینی به سوریه را گوشزد می‌کنند.

کوتاه‌مدت یا بلندمدت

تا قبل از ۷ اکتبر، نقشه پیشین غرب و صهیونیست‌ها، ریشه‌کنی مقاومت با کلید زدن آن از غزه و سپس تسری مرحله‌ای آن به سوریه و لبنان بوده است. با این حال شرایط حتی اجازه انجام این کار در غزه را نداده است. از سویی دیگر صهیونیست‌ها هرچند همچنان به دنبال نقشه پیشین هستند اما نسبت به گذشته تردیدهای بیشتری درباره توانایی‌های خود دارند و همزمان باید دست به ترمیم خسارت‌های ساختاری و اجتماعی خود بزنند. این دو هدف می‌توانند روی یکدیگر نیز سوار شوند به این ترتیب که با حملات به کشورهای پیرامونی، به خسارت‌ها ترمیم شده و هم نقشه گذشته برای ریشه‌کنی مقاومت در منطقه به اجرا درآید. محاسبه اینکه آیا امکان ادغام این دو هدف با یکدیگر وجود دارد یا خیر، نیاز به اقدامات دارد که به‌نظر می‌رسد صهیونیست‌ها در تحرکات خود به‌دنبال آن باشند.

^[1] تهدید سوریه پادزهر ۷ اکتبر بوده و احتمال می‌رود صهیونیست‌ها برای ترمیم خسارات خود دست به ورود زمینی هرچند کوتاه‌مدت به جنوب سوریه بزنند